„א פרוי'ס טרעהרען"

א ראמאן אוים דעם אידישען לעבען אין רוסלאנד און אמעריקא.

(ספעציעל געשריעבען פאר'ן „אידישען זשורנאל".)

פון ב. בארא[ן].

(74-טע פארזעצונג.)

דורך פארשיעדענע גרעסערע און קלענערע גאסען האט זיך די פוהר אויף וועלכער יאקאב מיט רחל'ען זענען געזעסען זיך געדרעהט, טאקע פונקט ווי זי וואלט ווירקליך פארפאלגט געווארען און וואלט זיך געוואלט אויסבאהאלטען. אין אמת'ן אבער האט ניט רחל'ע, און ניט יאקאב און אויך ניט דער פוהרמאן וועלכער האט זיי געפיהרט באמערקט, אז זיי ווערען פארפאלגט פון א מענשען און וואלטען זיי געזעהען וואלט יאקאב'ן זיכער דער אפעטיט פארגאנגען פון צו נעהמען נקמה פון מרדכי און רחל'ען און סעמיאנען, ווייל ער וואלט דאן געזעהען אז זיין סוף איז גאר נאהענט.

דער פוהרמאן פון הינטען האט ריכטיג נאכגעפאלגט דעם ערשטען פוהרמאן און האט דערביי געוויזען אז ער איז א ספעציאליסט אין דעם און וויים די דאזיגע קונץ זעהר גוט, ווי אזוי צו האלטען זיך אזוי מען זאל ניט באמערקען.

ארום א האלבער שטונדע זענען זיי אזוי געפאהרען איינער נאך די צווייטע ביז די ערשטע האבען זיך אפגעשטעלט ארום א צוויי שטאקיגער געביידע.

די גאנצע וועג איז גאר רחל'ען ניט איינגעפאלען צו פרעגען יאקאב'ן וואו זי וועט דערוויילע זיין, דאס הייסט ביז וואנען זיי וועלען געזעצליך חתונה האבען און אפפאהרען צוריק אהיים. יעצט אבער ווען זי האט דערזעהען אז די פוהר האט זיך אפגעשטעלט, האט רחל'ע ווי פלוצלונג זיך דערמאהנענדיג, אן עפעס וואס זי האט פארגעסען געפרעגט:

— זאג מיר יאקאב, וואו וועל איך דערוויילע זיין, און וועלכע פלענער האסט איהר אויסגעארבייט

— וי, רחל'ע! דו אדרעסירט מיך נאך מיט איהר, זעהר שעהן, האסט איבערגעלאזען די עלטערן צו קומען צו מיר און דו זאגסט מיר נאך איהר.

דאס איז געווען די איינציגע געלעגענהייט ווען רחל'ע האט זיך דערמאהנט אויף איהר היים און איהרע עלטערן. אינ'ם טומל און לו, הא, האט זי עס פריהער גאר פארגעסען און עס איז איהר עפעס ניט צום מוט געווארען.

— ניט דאס מיין איך, יאקאב, האט רחל'ע ווי פארשעהמט געזאגט. איהר... איהר... דו... פארשטעהסט דאך.

יאקאב האט זיך צולאכט מיט א ציניש[ען] געלעכטער.

— אט אזוי, רחל'ע, אט אזוי, עס קומט דיר נעבאך אן שווער צו זאגען מיר „דו", אבער עס מאכט ניט, דו וועסט זיך צוגעוואוינען מיט דער צייט. דערווייל וועסטו זיין אין מיין צימער. איך וועל געהן נעכטיגען ערגעץ אנדערש די נאכט און מארגען, נו מארגען...

ער האט מעהר גארנישט געזאגט, א הייליגער ציטער האט ארומגענומען רחל'עס קערפער. זי האט געוואוסט וואס יאקאב מיינט מיט'ן ווארט מארגען, מארגען הייסט וועלען זיי שוין זיין פארהייראט וועלען זיין געזעצליכע מאן און פרוי, א מאדנע רויטקייט האט זיך צוגאסען איבער רחל'עס פנים.

יאקאב איז ארויס פון פוהר און האט געהאלפען רחל'ען ארויסשטייגען.

דער מאן וועלכער איז אין דער צווייטער פוהר געזעסען האט געהייסען דעם פוהרמאן הארט פארביי פאהרען יענע פוהר, און פארבייפאהרענדיג האט ער זיך א בויג געטון א קוק צו טון אויפ'ן נומער פון דער הויז אין וועלכער יאקאב מיט רחל'ען געהן אריין, און דערביי האט עטוואס שרעקליכעס פאסירט.

רחל'ע ארויסשטייגענדיג פון פוהר, האט זיך א קעהר געטון צוריק, וועלענדיג נעהמען איהרע זאכען פון דער פוהר. אין דעם מאמענט איז די צווייטע פוהר פארביי־געפאהרען און דער מאן, וועלכער איז דארטען געזעסען האט זיך שארף א בויג געטון א קוק צו טון אויף דער הויז.

א פארשטיקטער געשריי האט זיך ארויסגעריסען ביי רחל'ען פון האלז.

— יאקאב, איהר זעהט? ! און רחל'ע האט זיך מיט ביידע הענט אנגעכאפט אן יאקאב'ן.

— וואס איז? וואס איז געשעהען? האט יאקאב א צוטומעלטער געפרעגט.

— זעהט, יענע „דראזשקע" זעהט דעם מאן.

יאקאב האט א קוק געטון און איז שטארק בלייך געווארען.

דאס אלעס האט געדויערט איין אייגענבליק, אבער זיי האבען ביידע ריכטיג געזעהען דעם מאן, וועלכער איז פארביי זיי פארביי געפאהרען. פאר רחל'ען איז עס ניט מעהר געווען ווי א וואונדער, אבער יאקאב האט געוואוסט אז דאס איז א צייכען פאר איהם. אז זיינע טעג זענען געצעהלטע און פיעלייכט זיינע שטונדען. ער האט געזעהען גאנץ קלאהר ווער דאס איז, ער האט איהם אויך דערקענט, אז דאס איז דער, וועלכער האט איהם דאן ארום וואלד אויסגעלייענט זיין יחוס אידער ער האט איהם אויך געשאסען.

יאקאב, פונקט ווי אלע שפיאנען איז געווען א גרויסער פייגלינג און האט זיך גלייך דערשראקען פאר זיין הויט. ער האט שוין אין גאנצען פארגעסען אן רחל'ען מיט אלע זיינע פלענער. און האט בלויז איין זאך אין זינען געהאט אז, די רעוואלוציאנערען האבען איהם אויסגעפונען און אז ער דארף זיך זעהען וואס שנעלער אפטראגען פון דאנען. כל זמן עס איז נאך ניט צו שפעט, און אז עס איז ניט צו שפעט האט ער געזעהען פון דעם וואס די פוהר אין וועלכער דער מאן איז געזעסען איז שנעל אוועקגעפאהרען.

יאקאב האט שנעל אנגעפאנגען צו מאכען פלענער וואס צו טון. פריהער האט ער געמיינט אנטלויפען. ניט טראכטען לאנג, נעהמען רחל'ען און שנעל זיך פון דאנען אפטראגען, וואוהין, דאס מאכט ניט אויס, אבי ניט זיין אין אדעס. ער האט זיך אבער אבער אויף דעם ניט געקענט באשליסען, ווייל ער האט ניט געוואוסט אויב ער ווערט שוין יעצט ניט באוואכט פון די רעוואלוציאנערען. שטעהן אבער אויפ'ן גאס איז אויך קיין פלאן ניט געווען.

הענט און פיס האבען יאקאב'ן געציטערט, ווען ער האט ארייגעפיהרט רחל'ען אין זיין צימער. ער האט שוין ניט געלאכט און זיך אויך ניט געוויצעלט, נאר האט שנעל אנגעפאנגען צו צוזאמענצופאקען זיינע זאכען.

רחל'ע איז געווען אונטער'ן איינדרוק אז יאקאב מאכט זיך גרייט צו דער רייזע, דאס הייסט מארגען חתונה האבען און פאהרען צוריק אהיים, און זי האט מיט שמחה איהם געהאלפען אין דער ארבייט. ער האט געשוויצט און שטארק געארבייט און אין א שטונדע ארום איז ער געווען פארטיג מיט איינפאקען אלע זיינע זאכען.

ווען אלעס איז געווען פארטיג, האט ער קלערט רחל'ען אז ער דארף ערגעץ אוועקגעהן און אז ער וועט ערשט צוריק קומען פארנאכט. דער ערגעץ אוועקגעהן האט רחל'ע אנגענומען אלס סימן אז ער געהט ארגאנזשירען אלעס צו זייער חתונה און זי האט איהם באגלייט מיט א זיסען צופריעדענעם בליק.

פארזיכטיג, זיך ארומקוקענדיג אין אלע זייטען האט זיך יאקאב ווי ארויסגעגנב'ט פון הויז, און דעם ערשטען פוהרמאן וועלכען ער האט אנגעטראפען, האט ער געהייסען איהם פיהרען צו דער הויפט קווארטיר פון דער אכראנע.

(פארזעצונג פאלגט.)

די טאקטישע רעדע

פון ש. י. יאצקאן

אונזער דעפוטאט הארטגלאס האט, פאר זיין ארויסטריט אין סיים וועגען טשענסטאכאווער פאגראם, פון „קוריער פאראני" א קניפ אין באק בעקומען.

„דאס הויז (דער סיים), בעצייכענט דער „פאראני" אין זיין בעריכט פון דער פרייטאגדיגער סיים זיצונג האט רוהיג אויסגעהערט די טאקטישע רעדע פון דעפוטאט הארטגלאס צו דעם אנטראג וועגען די געשעהענישען אין טשענסטאכאוו".

אט דאס, הייסט עס, איז א וואויל אידישער דעפוטאט, וואס ווייסט ווי צו האלטען זיך אין א סיים, ווי צו רעדען וועגען פאגראמען, וועגען פערגאסען אידיש בלוט. ממש א פארגעניגען געוועזען צו הערען. ניט איין געשריי, ניט איין זיפץ, קאלט ווי אייז, ווי א קאטיקעל, איז ער זיך געשטאנען אויף דער טריבונע פון סיים און גערעדט אזוי פיין אזוי רוהיג.

„ניט צו בעשולדיגען עמיצען" מיינט ער.

פעסט איבערצייגט איז ער אז די נאכט בעמיהט זיך מעגליכסט ארויסצוטרעטען געגען די אונרוהען און עקסצעסען.

פאר איהם איז אויך קלאהר, אז דער הויכער סיים איז געגען אזעלכע ערשיינונגען פון ווילדקייט אין אנארכיע וועלכע זיינען פארגעקומען אין טשענסטעכאוו און אין אנדערע ערטער.

און נישט אין דעם אלעם געהט עס איהם דארום, ניט אין עצם פאגראם, נאר אין דעם וואס „אויפ'ן באדען פון די עקסצעסען געגען אידען ענטוויקעלט זיך א קאמפליט נייע ערשיינונג, וואס די עקסצעסען נוצט מען אויס אלס א מיטעל צו פערשפרייטען אנארכיע און אונארדנונג אין לאנד, וואס פון דעם ליידט די ארדנונג פון דער מלוכה און צוליעב דעם האט מען ענדליך בעדארפט ארויסזאגען א ווארט, וואס זאל אין דער צוקונפט פארהיטען אזעלכע ערשיינונגען".

איז עס ניט א פארגעניגען אזא רעדע פון א אידישען דעפוטאט צו הערען?

און דערפאר טאקי האט דער הויכער סיים רוהיג אויסגעהערט דעם דאזיגען דעפוטאט.

ניט איין געשריי, ניט איין זידעל ווארט האט די דאזיגע טאקטישע רעדע איבערגעריסען.

אינטערעסאנט איז נאר וואס ניט קוקענדיג אויף אזא טאקטיקייט און אזא פערזיכערונג פון ה' הארטגלאס און זיין איבערצייגונג אז דער הויכער סיים איז געגען אזעלכע ערשיינונגען פון ווילדקייט און אנארכיע וועלכע זיינען פארגעקומען אין טשענסטעכאוו האט דער הויכער סיים פון דעסטוועגען מיט א גרויסע מעהרהייט אבגעווארפען די דרינגליכקייט פון דעם אנטראג וואס פריהער צו מאכען אן אויספארשונג וועגען די בלוטיגע געשעהענישען אין טשענסטעכאוו וואס האבען 5 אידישע הרוגים און צעהנדליגע שווער פארוואונדעטע געבראכט.

("היינט").

א מיטעל סענע פא־גראטען

קאפענהאגען

[illegible]

אנקעל סעם'ס געלד פאבריקען האל־טען אין איין מאכען פענים

אין די יונייטעד סטייטס, איז קיין מאל ניט געווען אזוי פיעל פענים אין צירקולאציאן ווי מען זעהט עס דיעזען יאהר. די אורזאכע דערפון איז די פעניג „וואר טעקס" וואס ווערט יעצט געפאדערט אויף פארשיעדענע סחורות.

אין דעם „פליין דיעלער" איז אפגעדרוקט אן אינטערעסאנטער ארטיקעל, וועלכער דערצעהלט וועגען דעם וואס עס קומט יעצט פאר אין אלע 33 „געלד פאבריקען" (מינטס) וואו אנקעל סעם איז זעהר שטארק בעשעפטיגט אין צוגרייטען די מיליאנען פענים אין וועלכע זיינען פלי מעניקעס און לימעניצעס נויטיגען זיך אזוי שטארק.

בעפאר דער מלחמה האט אמעריקא זעהר ווייניג געברויכט די פעניג מטבעה. עס זיינען פארהאן אזעלכע שטאאטען אין דער סויטה און אין דער וועסט וואו די פעניג האט קיין שום ווערטה ניט, און וואו דער ביליגסטער ארטיקעל ווערט פערקויפט פאר 5 סענט. אנדערש איז אבער זייט די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען און די רעגירונג האט ארויפגעווארפען א פעני שטייער אויף פערשיעדענע ארטיקלען.

אין פערלויף פון די לעצטע פאר יאהר האט די רעגירונג פאבריצירט אין דורכשניט ניט ווייניגער ווי 2 מיליאן טאנען קופער א טאג פאר איהרע פעניעס.

געוויסע עקאנאמיסטען האבען א מאל ערקלעהרט, אז דאס אמעריקאנער פאלק איז דערפאר אזוי פערשווענדעריש, ווייל ער מאכט ניט קיין צו גרויסען געברויך פון זיינע פעני מטבעות. די מעהרסטע לעבענס מיטלען ווערען פערקויפט אויף דעם באזיס פון א 5 סענט רעכנונג; דאס הייסט אז א זאך קאסט דא 5 סענט, 10 סענט, 15 סענט א. ז. וו. און ניט 7 סענט אדער 11 און א האלב סענט ווי עס איז דער שטייגער אין איינינע אייראפעאישע לענדער. דער מיט־אמאל אויסגעוואקסענער געברויך פון דעם סענט איז דא געקומען די לעצטע צייט אלס א רעזולטאט פון דער מלחמה.

אין דעם מאנאט מאי פון דיעזען יאהר האבען אלע 3 „מינטס" פון אנקעל סעם פאבריצירט 72 מיליאן און פינף הונדערט טויזענד פעניס. אין דעם זעלבען מאנאט פון דעם פערגאנגענעם יאהר האט מען בלויז געמאכט ארום 18 מיליאן פעניעס. אין פיער מאנאטען פון דיעזען יאהר ווערען ארויסגעגעבען מעהר פעניעס פאר צירקולאציאן ווי מען האט געמאכט אין פערלויף פון דעם גאנצען יאהר 1916, און עס געפינט זיך ניט יעצט קיין איינציגע פעדעראל רעזערוו באנק, וועלכע זאל האבען אוועקגעלעגט אביסעל „פעניס אין סטאק".

אלע 3 מינטס ארבייטען יעצט טאג און נאכט און 7 טעג א וואך. די אלע פעניס וואס ווערען געמאכט, ווערען באלד ארויסגעגעבען פאר דער צירקולאציאן און דאך קוקט עס אוים אז ס'איז נאך אלץ ניט גענוג.

רייאמאנד ט. בייקער, דער דירעקטאר פון דער יונייטעד סטייטס „מינט" האט ערקלעהרט אז עס געפינט זיך אין צירקולאציאן ניט ווייניגער פון 3 און א האלב ביליאן 1 סענטיגע מטבעות, און דאך קוקט אויס אז דאס לאנד ליידעט נאך אלץ פון א „פעניג הונגער", וואוהין אט דיעזע אלע פעניס קומען אהין איז א געהיימניס וועלכע קיינער קען ניט פערשטעהן.

עס איז א פאקט דאס זעהר ווייניג פעניס קומען אן צוריק אין די בענקס. דיעזע קליינע מטבעה געפינט זיך שטענדיג אין צירקולאציאן. די גרעסטע צאהל פעניס וואס די בענק קריגען אריין קומען פון קליינע קינדער, וועלכע שפארען געלד אין זייערע פעניג בענקס.

די רעגירונג האט גראדע בעצייטענס פאראויסגעזעהן, אז דער מלחמה שטייער וועט ארויסרופען אן אונגעהויערען געברויך פון דעם סענט און האט זיך גאנץ היבשליך צוגעגרייט דאפיר. עס האט אבער ניט גענומען לאנג און דער גאנצער פעניג סטאק האט זיך אויסגעליידיגט.

אויסער דעם וואר טעקס זיינען אין אלגעמיין פיעלע פון די נויטיגע לעבענס מיטלען געהעכערט געווארען פון 5 אויף 6 סענט און דאן אויף 7 און 8 סענט. אזוי, [illegible]

[illegible] דער קליינער אמעריקאנער מטבעה'לע.

אין אלגעמיין זיינען מענשען זעהר נאכלעסיג מיט פעניעס, און זעהר גרויסע צאהלען ווערען טאג טעגליך פערפאלען. עס איז א בעוואוסטער פאקט, צום ביישפיעל דאס קליינע באים און מיידלאך האבען זעהר פיעל „פאן" ווען זיי לעגען אונטער א פעניג אונטער דער סטריט קאר אום די פעניג זאל דינענער ווערען. אויף אזא אופן ווערען דורכ'ן יאהר פיעלע צעהנדליגע טויזענדער פעניעס פערניכטעט. דאן זיינען פארהאן מענשען וועלכע האבען ליעב צו קלייבען פעניעס גלאט אזוי אין דער וועלט אריין, אדער אוים נייגעריגקייט צו זעהן וויפיעל זיי קענען אנקלייבען. דיעזע אנגעקליבענע פעניעס ליגען אזוי ערגעץ גאנצע הויפענסווייז און מען קען זיך שוין מעהר מיט זיי ניט בענוצען אין דער צירקולאציאן.

אין דעם יאהר 1918 האבען די דריי מינטס ארויסגעגעבען 378 מיליאן און 6 הונדערט און 15 טויזענד פעניעס, און 45 מיליאן און 330 טויזענד ניקעלס, און דאך איז אין דער טרעזשורי פון די יונייטעד סטייטס ניט פארהאן יעצט ניט קיין פעניעס און ניט קיין ניקעלס. זיי ווערען ארויסגעגעבען פאר צירקולאציאן אזוי שנעל ווי זיי ווערען נור פאבריצירט. אין 1916 זיינען אין צירקולאציאן געוועזען בלויז 190 מיליאן פעניעס און 88 מיליאן פינף סענטיגע מטבעות. אין 1917 ווען מען האט גענומען פאדערען זעהר פיעל פון דיעזע קליינע מטבעות, האט מען די צאהל פעניעס פערגרעסערט אויף נאך 284 מיליאן און די צאהל ניקלס אויף 65 מיליאן.

דער פאקט איז אז יעדער פינף סענטיגער סייל פון אן ארטיקעל אויף וועלכען עס איז פארהאן א פעני וואר טעקס רופט ארוים א בעדערפעניש פון 5 איינציגע סענטען, פיער סענט פאר דעם קאסטאמער און איין סענט וועלכען דער סטארקיפער מוז אוועקלעגען פאר דער רעגירונג. פון דעם אליין קען מען זיך שוין פארשטעלען ווארום דער געברויך פון סענטען איז אזוי ריעזיג געוואקסען אז די רעגירונג קען בשום אופן ניט נאכקומען מיט איהר סופליי.

נאך א פאר פאקטען וואס איז אינטערעסאנט צו וויסען וועגען פעניעס און ניקעלס: טויזענד דאלאר אין פעניעס [illegible]

פונ'ם אידישען נאציאנאלען פאנד

די בייסטייערונגען צום נאציאנאל פאנד אין די מאנאטען מאי און יוני האבען באטראפען 238,610 פראנק, וועלכע זענען ערהאלטען געווארען פון די פאלגענדע לענדער:

פוילען 124,535 מארק, דייטשלאנד 96,977 מארק, צפון אמעריקא 6515 דאלאר, ענגלאנד 1159 פונט, דרום סלאווישע לענדער 64,236 מארק, גאליציען 38,619 קראנען, דרום אפריקא 279 פונט. פאלעסטינא 210 לירעס, האלאנד 2319 פל. דייטשע עסטרייך "21.4" קראנען, שווייצאריען 2944 פראנק, ליטא 6127 מארק, פראנקרייך 2530 פראנק, דענמארק 1130 קראנען, עגיפטען 4694 לירען, רומעניען 2409 מארק, שפאניען 2612 פונט קענעדע 20 פונט, גריכענלאנד 430 פראנק, טונים 144 פראנק, בעלגיען 7 פראנק.

ווען אין דער צייט פון דער מלחמה איז ענטשטאנען די געפאהר אז צוליעב דעם וואס קיין ארבייט איז ניט געווען זאלען פיעלע ארבייטער פארלאזען דאס לאנד, האט דער נאציאנאל פאנד צוזאמען מיט אנדערע ציוניסטישע ארגאניזאציעס ארגאניזירט הילפס ארבייט. דער נאציאנאל פאנד האט בייגעשטייערט 100,000 פראנק אין געלד וועלכעס איז געזאמעלט געווארען דורך א ספעציעלער זאמלונג. די דאזיגע הילפס ארבייט האט ניט נאר גלייך געהאלפען, נאר האט ערמעגליכט די איבערגעבענע און געטרייע פאלעסטינא ארבייטער צו בלייבען אין פאלעסטינא, אזוי אז זאגאר יעצט צוליעב דער אונרעגעלמעסיגער לאגע איז די ארבייטס לאזיגקייט אין פאלעסטינא נאך גרוים.

א נייער האלב יעהרליכער בודזשעט איז אויסגעארבייט געווארען פון 600,000 פראנק פאר דער הילפס ארבייט. דער דאזיגער בודזשעט דארף קומען פון פארשיעדענע סאסייעטיס, דער טייל פונ'ם נאציאנאל פאנד איז 150,000 מארק, די דאזיגע בייסטייערונג האט ארויסגענומען אלע מעגליכקייטען פונ'ם נ. פ. פאר דעם דאזיגען צוועק, און — דער נ. פ. האט ניט ברעה ווייטער אנצופיהרען קיין זאמלונגען פאר דעם, ווייל די פינאנצירונג פון דער הילפס ארבייט אין דער צוקונפט וועט געטון ווערען פון אנדערע קאלאניסטישע ארגאניזאציעס, דער א. נ. פ. וועט זיך באגרענעצען אין זיין ארבייט ווי פריהער, צו דער הויפט זאך: קויפען לאנד אום צו טון וואס מעהר איהר אייגענע ארבייט, צו ערווערבען וואס מעהר לאנד אין ארץ ישראל אלס נאציאנאלע אייגענטום.

אין מאי איז געהאלטען געווארען א פארזאמלונג פון פארטרעטער פון פארשיעדענע סאסייעטיס ווי די אחרות, פועלי ציון, אגודת הערצל, יפה און ירושלים, עזרת, מזרחי, הפועל הצעיר, מיטן צוועק צו פארמירען א נאציאנאל פאנד קאמיסיע א רייהע פארשלעגע זענען געמאכט געווארען צו העכערען די נ. פ. איינאהמען, צווישען אנדערש איז געווען א פארשלאג צו העכערען די שטייערען פון קארפאראציעס און אינדיווידועלע פערזאנען, און אדרעסירען אן עהנליכע רעזאלוציע צו דער קאנסטיטוציאנעלער פארזאמלונג.

די נ. פ. ארבייט אין פאלעסטינא וועט יעצט ארגאניזירט ווערען פון א קאמיטע פון זעקס מיטגלידער, וועלכע וועט נאמינירען די לאקאלע קאמיסיע אין אלע שטעדט און קאלאניעס אום אנצופיהרען פיעלע ארבייט פאר'ן נ. פ., די מיטגלידער פון דער קאמיסיע זענען

עטינגער, צמחוני, קלעבאנאוו, יונגגערווירט, ראטענבערג, און קליינמאן, שטעל פארטרעטער, סקאלקא און יאווין.

פאגראמען אין טאטשעק

לאנדאן, — די לאגע אין פוילען בעסערט זיך נאך אלץ ניט.

ווי דער "מאמענט" פון ווארשא מעלדעט איז אין דעם שטעדטעל טאטשעק פארגעקומען א פאגראם און פופצעהן אידען זיינען ברוטאל געשלאגען געווארען.

אונטער די שווער פערוואונדעטע זיינען: אברהם האכבערג, מענדעל ראזענבערג, ברוך יודקאוויטש, אברהם ראזענבלום און מאיר אנשעל סטאלאוויטש.

די פאגראמשציקעס האבען געפלינדערט אידישע האב און גוטס אין מארק און אין די הייזער. איין איד האט מיט דער הילף פון א פייפעל גערופען די מיליץ, אבער די לעצטע אנשטאט צו שיצען די אידען זיינען זיי געקומען גאר אויספארשען ווער עס האט געפייפט און דערמיט געשטערט די ארדנונג.

אין דעם דיסטריקט פון קאגין איז ענטזאגט געווארען פון אמט דער לעצ־ [illegible]

סיסטעם לויט דעם מוסטער פון די געריכט הייזער אין פוילען.

די אורזאכע פון דיזער ענדערונג איז וואס אין די ביז אהעריגע געריכט הייזער זיינען געוועזען צופיעל אידען, לויט דער מיינונג פון די פאליאקען.

די פאליאקען אין גראדנא פערבאטען אויך אידישע פלאקאטען און אנאנסען.

ווי בעקאנט איז דער געוועזענער אידישער דעפוטאט נח פרילוצק — שלאסען געווארען פון פוילישען פארלאמענט אויפ'ן גרונד, דאס ער איז א געבארענער פון בערדיטשעוו און אלס פרעמדער טאר ער ניט זיצען אין פארלאמענט.

אבער די פאליאקען האבען א דאפעלטע מאס פון גערעכטיגקייט. אין דער צייט ווען א געבארענער פון בערדיטשעוו איז א פרעמדער פאר'ן פארלאמענט, [illegible]

ציוניסטען אויפמערקזאם

א מעמאריאל מיטינג

נאך אונזער פארשטארבענעם פיהרער

דר. תיאדאר הערצעל ז"ל

פאראנשטאלטעט

פון טאראנטאר ציון קאנסיל

וועט שטאטפינדען

זונטאג דעם 20-טען יולי

3 אזייגער נאכמיטאג אין ציון אינסטיטוט 206 בעווערלי

רבי האלפערין פון סט. לואיס, און א. ריינוויין וועלען אדרעסירען די פארזאמלונג. חזן וואלאדאווסקי וועט מאכען דיא הזכרה

[illegible]

עס איז די פליכט פון יעדען אידען צו קומען ערען דעם אנדענקען פון אונזער פארשטארבענעם פיהרער.

טאראנטאר ציון קאנסיל.

ניזאם

טערקישע סיגארעטס

10 פאר 15 סענט

קאהען און קאהען

בארריסטערס

[illegible]

60 וויקטאריא סטריט.

[illegible]

געלט נאך פוילען

געשיקט טעגליך אויפ'ן בילליגסטען קורס

[illegible]

גוראפסקי'ס

113 Queen Street W. Toronto Ont.

171 James St. N. Hamilton Ont.

186 St. Lawrence Blvd. Montreal Que.